

VANTAA

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

Siimapuiston toimintayksikkö

Opetuslautakunta 20.1.2014

Sisällys

1	Alkusanat	1
2	Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat.....	1
2.1	Arvo lähtö kohdat.....	2
2.2	Kasvattajuus ja lapsikäsitys	3
2.2.1	Kasvattajuus.....	3
2.2.2	Lapsikäsitys	3
3	Lasten puheenvuoro	4
4	Yhteistyö perheiden kanssa.....	4
5	Työ lasten parissa	5
5.1	Kieli vuorovaikutuksen perustana	5
5.2	Lasten oma yhteisö ja kulttuuri.....	6
5.3	Päivän kulku ja omatoimisuus.....	7
5.4	Lasten leikki.....	8
5.5	Oppimistoimintojen organisointi.....	10
5.6	Moninaisuus varhaiskasvatuksessa.....	12
5.6.1	Kasvun ja oppimisen tuki.....	12
5.6.2	Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus.....	13
5.7	Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys	14
5.7.1	Sosiaalinen kestävä kehitys.....	14
5.7.2	Kulttuurinen kestävä kehitys.....	15
5.7.3	Taloudellinen ja ekologinen kestävä kehitys	15
5.8	Varhaiskasvatuksen toimintamuodot	16
5.8.1	Esiopetuksen järjestäminen	16
5.8.2	Avoimen varhaiskasvatuksen järjestäminen.....	17
5.8.3	6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen	17
6	Toiminnan arviointi ja työyhteisön rakenteet.....	17
7	Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö.....	19
7.1	Yhteistyötahot ja kumppanuudet	19
7.2	Hyvinvointityön merkitys	19
7.3	Varhaiskasvatuksen mahdollisuudet viestinnässä.....	20
8	Loppusanat.....	21

1 Alkusanat

Pitelet käsissäsi Siimapuiston päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmaa, ystävien kesken VASUA. Varhaiskasvatussuunnitelman tehtävä on ohjata päiväkodin kasvatustyötä ja toimia toimintayksikköme punaisena lankana, antaen suunnan ja auttaen kasvatustyössä. Olemme tehneet suunnitelman käsikirjaksi henkilökunnalle ja huoltajille, tukemaan yhdessä tehtävää kasvatustyötä. Tämä suunnitelma kuvaa Siimapuiston päiväkodin touhun täyhteistä ja elävää arkea, tavoitteita ja ihanteita.

Me koemme, että varhaiskasvatus on osa elinikäistä oppimista, lapsen eri elämänpiireissä tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta. Oppimalla tuntemaan lapset yksilöinä, voimme tukea heidän kasvuaan ja kehitystään yksilöllisesti. Lasten ensisijainen kasvatusoikeus ja – vastuu on vanhemmilla. Me kasvattajat päivähoidossa pyrimme tukemaan perheiden arkea tarjoamalla lapsilähtöistä ryhmähoitoa.

Toivomme, että tämän suunnitelman lukijalle syntyy selkeä kuva päiväkotimme toimintatavoista ja menetelmistä, joiden tavoitteena on edistää lapsen tervettä kasvua, kehitystä ja oppimista.

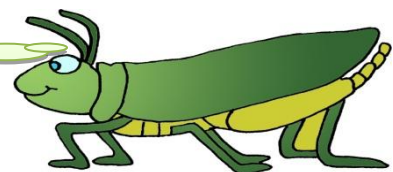
Tää on hyvä päiväkoti, haluaisin muuttaa tänne! (tyttö 4v)

2 Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat

Siimapuiston päiväkoti avasi ovensa perheille 2.9.2012 Pohjois-Nikinmäessä Vantaalla. Päiväkotiin tuli lapsia 14 eri päivähoitoyksiköstä ja kodeista. Tarve uudelle päiväkodille oli valtava. Upeat tilat, iso piha ja ympäröivä luonto tarjosivat mahtavat puitteet uuden päiväkodin perustamista varten. Seitsemän kotialuetta vastaanotti ammattitaitoiset kasvattajat ja ihanat lapset suojiinsa. Toimintamalliksi Siimapuiston päiväkotiin valikoitui puutarha- ja luontoliikuntakasvatus. Kyseiset osa-alueet edistävät tutkitusti lasten kasvua ja kehitystä sekä tukevat psyykkistä hyvinvointia.

Päiväkotimme sijaitsee Pohjois-Nikinmäessä Vanhan Lahdentien läheisyydessä. Päiväkodin vieressä on luonnontilaista metsää, jossa retkeilemme lasten kanssa viikoittain. Luonto niin päiväkodin aitojen sisäpuolella kuin ulkopuolellakin kutsuu lapsia tutustumaan uusiin ihmeellisiin asioihin. Osa päiväkodin pihasta on muokattu aistipuutarhaksi, jonka rakentamiseen ovat osallistuneet niin lapset kuin perheetkin. Puutarha luo erilaisen kohtaamispaikan ja – ympäristön päiväkotiin. Vietämme puutarhassa aikaa ja juhlimme mm. äitienpäivän tapahtumat keväisin vietetään puutarhapuuhiissa, yhdessä toimien. Päiväkotimme pihan suunnittelussa on otettu huomioon erilaiset liikuntamuodot ja niiden mahdollisuudet. Pihalla on tilaa touhuta ja temmeltää. Päiväkodissa ulkoillaan päivän aikana paljon.

Tää päiväkoti on kiva, koska täällä on puuhuone ja hiekkahuone. (poika 4v)

2.1 Arvo^lähtökohdat

Vantaan kaupungin arvot toimivat lähtökohtana Siimapuiston päiväkodin omille arvoille. Arvot, jotka ovat: innovatiivisuus, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys ohjaavat arjen toimintaamme.

Yhteisöllisyys ja sen edistäminen on yksi päiväkotimme päätavoitteista. Olemme luomassa päiväkodista omaa tiivistä yhteisöä ja kiinnepistettä ympäröivälle yhteiskunnalle. Lasten päivittäinen toiminta tapahtuu sisarusryhmissä isommat pienempiä auttaen ja opastaen, toinen toisiamme kunnioittaen. Päiväkodin pienois-yhteiskunta kasvattaa lapsia olemaan osa suurempaa kokonaisuutta unohtamatta kuitenkin yksilöllisyyden tärkeyttä.

Kestävän kehityksen nelikenttä pitää sisällään kulttuurisen, sosiaalisen, ekologisen ja taloudellisen osa-alueen, jotka viitoittavat toimintaamme.

Kulttuurinen kestävä kehitys Siimapuiston päiväkodissa tarkoittaa mm. perinneleikkejä, isovanhempien osallisuutta lasten arjessa (erilaiset isovanhempien teemapäivät) ja suomalaista kansanperinnettä kunnioittavaa kasvatustapaa. Päiväkodissa on nähtävissä suomalaisia juhlapäiviä ja perinteitä kunnioittava kasvatustapa. Me luomme omaa yhteistä kulttuuria, jonka on tarkoitus jäädä elämään niin päiväkotiin kuin jokaiselle päiväkodissa olleelle lapsellekin.

Sosiaalinen kestävä kehitys tulee parhaiten esiin laajassa sosiaalisessa verkostossamme. Vanhemmat, sisarukset, isovanhemmat, aktiivinen vanhempainseurakunta ja yhteistyökumppanit tukevat toimintaa ja osallistuvat säännöllisesti kasvatustyöhön. Yhteisöllisyys ja pysyvät ihmissuhteet luovat luottamuksellisen kasvatustapa-alueen. Sisarusryhmien avulla lapsilla on mahdollisuus kasvaa ja kehittyä tutussa ja turvallisessa "kotiympäristössä" päiväkotiuuransa alusta loppuun asti oppien toinen toisiltaan. Oman kotiryhmän lisäksi lasten arkea ohjaavat päiväkodin kaikki muutkin aikuiset sisällä ja ulkona.

Ekologisuus näkyy toiminnassa puutarhatoimintana, metsäretkeilynä, kierrätyksenä ja kulutuksen vähentämisenä. Puutarhatoiminta on päiväkodissamme ympärivuotista ja jokapäiväistä arjen toimintaa. Talvella esikasvatetaan sisätiloissa kasveja ja tehdään puutarhasuunnitelmia lasten kanssa. Keväällä pääsemme upottamaan sormemme multa ja istuttamaan kasvit kasvulavoille kasvamaan. Kesä kuluu puutarhaa hoitaen ja sen antimia nauttien. Syksyllä korjaamme kasvulavojen sadon, vietämme sadonkorjuujuhlaa ja valmistelemme puutarhan talvea varten.

Taloudellinen kestävä kehitys on otettu huomioon jo päiväkodin rakennusvaiheessa. Maalämpö lämmittää päiväkodin tasaisesti ja taloudellisesti. Vettä ja sähköä säästämme automaattitunnistimilla varustetuilla hanoilla ja valaisimilla. Hankintoja tehdessämme mietimme tarkkaan niiden todellisen tarpeen ja kestävyys. Vältämme kertakäyttökulttuuria ja ohjaamme lapsia ekologiseen elämäntapaan. Kierrätys ja kompostointi ovat osa arkea.

Olemme **innovatiivisia** keksimme uutta, nyhjäämme tyhjistä emmekä kangistu vanhoihin kaavoihin. Toimintatapojamme kehitämme jatkuvasti. Olemme rohkea, kokeileva yhteisö, jolla on uskallusta toimia tutusta poiketen. Yhdessä annamme lapsille mahdollisuuden kokeilla, tutkia, erehtyä ja sitä kautta harjoitella taitoja elämistä varten. Toimintamme on ainutlaatuista ja siksi jaamme mielellämme omia innovaatioitamme myös muille päiväkodeille ja tahoille.

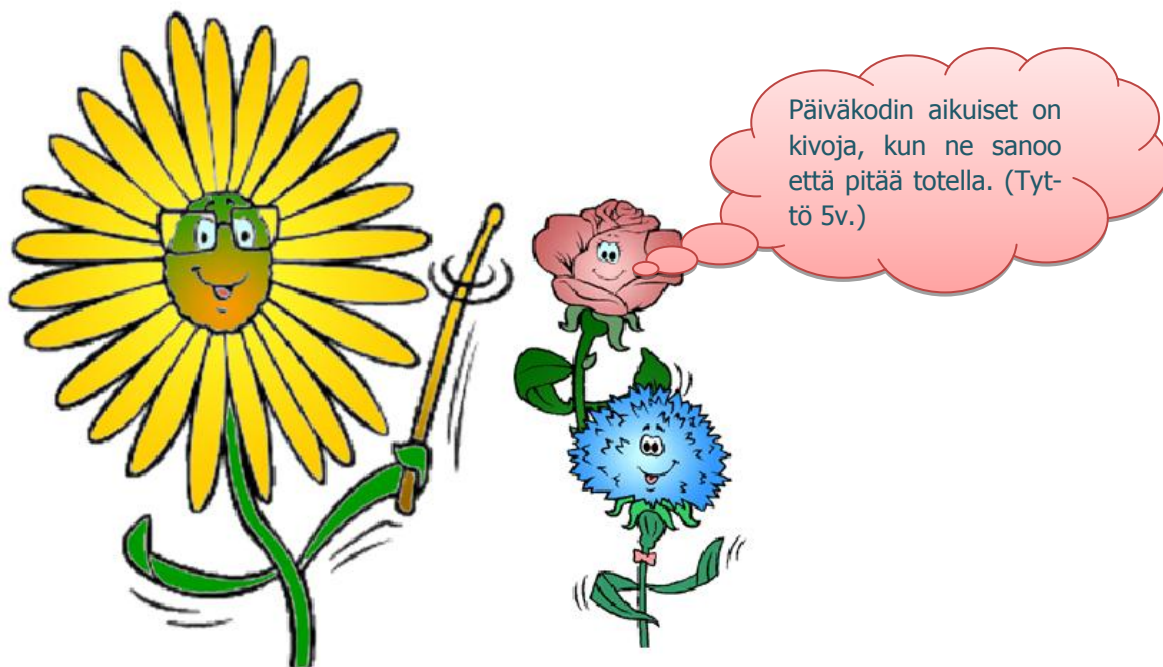
Siimapuiston päiväkodin tehtävänä on edistää lapsiperheiden hyvinvointia ja tarjota lapsilähtöistä arkea. Päivähoidon arjen rakenteita kehitetään yhdessä perheiden ja alueen muiden toimijoiden kanssa, jotta Vantaa on asukkaille turvallinen kotikaupunki.

2.2 Kasvattajuus ja lapsikäsitys

2.2.1 Kasvattajuus

Me motivoituneet Siimapuiston kasvattajat tarjoamme lapsille hyvän oppimisympäristön ja luomme oppimisen mahdollisuuksia erilaisille lapsille. Kasvattajina olemme avoimia ja herkkiä huomioimaan erilaisia lapsia, tapoja toimia, tunteita ja kiinnostuksen kohteita. Emme rajoita tai luokittele lasta, vaan hyväksymme hänet aidosti omana itsenään. Kannustamme omatoimisuuteen ja autamme tarvittaessa. Houkuttelemme lasta oppimaan uusia asioita ja iloitamme yhdessä onnistumisista sekä uusien taitojen oppimisesta.

Olemme tukena elämän suurina hetkinä ja tuemme lasta arjen muuttuessa. Varmistamme, että lapsi tulee kuulluksi sekä nähdyksi ja osallistuu itse oman arjen rakentamiseen. Kasvattajina tiedostamme oman ammatillisuuden. Meillä on kokemusta, tietoa ja taitoa, jotka luovat perustan arjen työskentelyyn. Me kehitämme toimintaamme ja kehitymme kasvattajina yhteistyössä toistemme ja perheiden kanssa. Olemme motivoituneet kehittämään ammattitaitoamme kouluttautumalla (mm. Case forest, Metsämörri) ja jaamme tietomme koko työyhteisön kanssa.

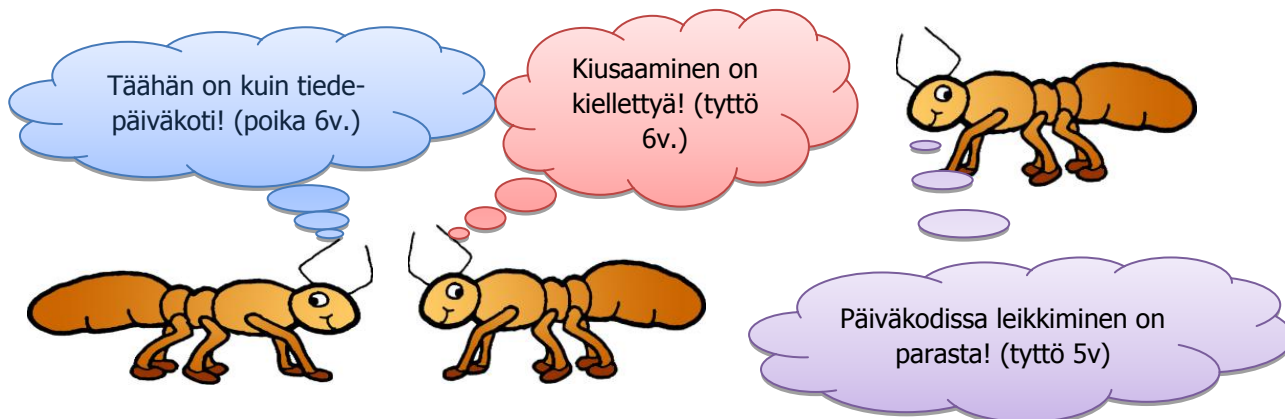

2.2.2 Lapsikäsitys

Me näemme lapsen yksilönä ja aktiivisena vaikuttajana. Jokaisella lapsella on mahdollisuus vaikuttaa päiväkodin arkeen ja toimintaan. Lapsi oppii parhaiten tekemällä, kokeilemalla ja ihmettelemällä yhdessä aikuisen kanssa. Lapsuus on jokaisen kasvulle ja kehitykselle arvokasta sekä ainutlaatuista aikaa. Tehtävänä on huolehtia siitä, että kaikki lapset saavat persoonaansa vastaavaa oppia, kasvatusta ja huolenpitoa. Lasten ajatukset ja mielipiteet ovat tärkeitä keskustelun ja vuorovaikutuksen kulmakiviä. Kysymyksiin etsitään yhdessä vastauksia ja tietoa samalla oppien uutta.

3 Lasten puheenvuoro

Kivaa on piirtäminen. Ulkoiltu pihalla ja metässä ja puutarhassa. Mansikoita, salaattia, retiisiä punajuurta ja perunoita. Meijän piti tehdä ne kasvulavat. Kivaa on kavereiden kanssa touhuaminen ja tehdä värityskuvia. Nuoren Suomen retki on ollut kiva samoin retki Fazerille.

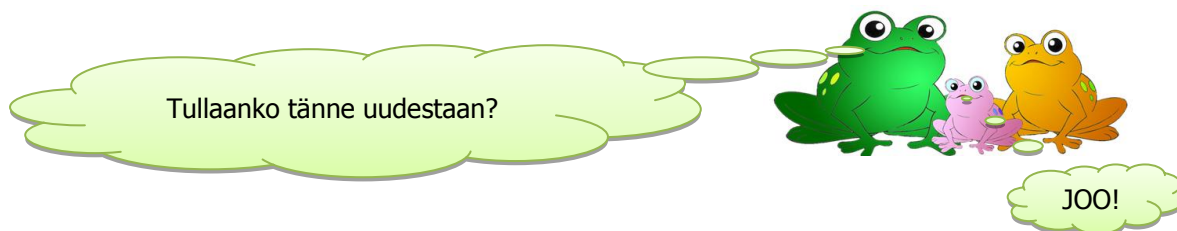

4 Yhteistyö perheiden kanssa

Perheiden kanssa tehtävä yhteistyö on yksi toimintamme kulmakivistä. Aloitamme yhteistyön perheiden kanssa heti, kun perheet saavat tiedon lapsen pääsystä Siimapuiston päiväkotiin. Ensimmäinen yhteydenotto perheeseen tapahtuu päiväkodin johtajan toimesta. Hän sopii perheiden kanssa aloituspäivämäärän ja kertoo lapsiryhmän, jossa lapsi aloittaa Siimapuistossa. Tämän jälkeen ryhmän kasvattajien kanssa käydään aloituskeskustelu ja tutustumiskäynti.

Tutustumiskäynnillä perheelle tulee tutuksi niin oma kotiryhmä kuin koko muukin päiväkoti. Päivähoitoryhmä saa jo tutustumiskäynnillä ensiarvoisen tärkeää tietoa lapsesta ja hänen perheestään. Käynnin yhteydessä perhe saa tietopaketin päiväkodista ja lapsen tulevasta ryhmästä. Ennen lapsen päivähoidon aloitusta perhe valmistuu aloittamaan uuden taipaleen lapsen elämässä miettimällä, miten lapsi kotiloissa toimii ja mikä on perheelle tärkeää. Aloituskeskustelu, joka käydään päivähoidon alkaessa, luo pohjaa kasvatuskumppanuudelle, jota jatkossa syvennetään kasvatuskeskusteluissa ja päivittäisissä kohtaamisissa. Kasvatuskumppanuus on meillä Siimapuistossa luottamuksellista ja avointa keskustelua vanhempien sekä kasvattajien välillä että työskentelyä kohti yhteistä päämäärää. Toimintamme tarjoaa vanhemmille mahdollisuuksia olla mukana tekemässä lasten päiväkotiajasta ikimuistoista. Yhteiset koko perheen tapahtumat tutustuttavat kasvattajat ja perheet toisiinsa sekä madaltavat kynnystä asioiden puheeksi ottamiseen.

Lapsen aloitettua päivähoidon, tutustumisen jälkeen, tehdään perheiden kanssa päivittäin yhteistyötä lapsen haku- ja tuontitilanteissa. Yhteistyövälineinä käytössämme ovat puhelimien lisäksi, sähköiset tiedotteet sekä digitaaliset apuvälineet. Kuukausittaiset tiedotteet kulkevat perheille sähköpostitse, kuten myös muut tärkeät tiedotettavat asiat. Näin varmistumme siitä, että jokainen perhe saa tiedon päiväkodin tapahtumista samanaikaisesti. Kuvakehykset päiväkodissa otettuine kuvineen valottavat päiväkodin toimintaa vanhemmille monipuolisesti. Vuosittaisesta toiminnasta keskustelemme vanhempien kanssa vanhempainilloissa ja varhaiskasvatus- sekä esiopetuskeskusteluissa.

Seuraamme lasten kehitystä ja kasvua, yhdessä vanhempien kanssa sekä mietimme mahdollisesti tarvittavia tukitoimia. Vanhempien osallistuminen kasvatustyöhön päiväkodissa on ensiarvoisen tärkeää. Vanhemmille päiväkotimme ovet ovat aina avoimina. He ovat tervetulleita osallistumaan arkeemme aina kun heillä on siihen tilaisuus. Palautetta, ideoita ja kehittämisajatuksia otamme vastaan mielellämme. Toimintamme selkärangana toimivassa vuosikellossa on myös nimetty päiviä, jolloin vanhemmat ja isovanhemmat pääsevät osaksi päiväkodin arkea (avoimet ovet). Näiden päivien näkyminen etukäteen vuosikellossa antaa vanhemmille mahdollisuuden ennakoida ko. tapahtumia hyvissä ajoin. Olemme päätyneet järjestämään päiväkodin juhlat toiminnallisina perhetapahtumina, jotta vanhemmat pääsevät yhdessä toimimaan lasten kanssa ja osallistumaan päivähoiton tapahtumiin.

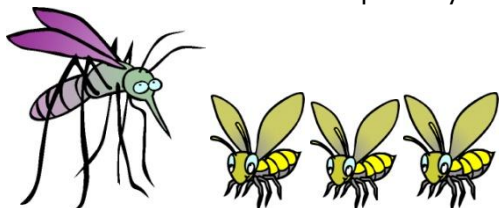
Perheet ovat olleet tärkeässä osassa myös tämän suunnitelman teossa. Vanhempainillan keskustelussa esille tulleita asioita on kirjattu tähän suunnitelmaan ja suunnitelman teossa on otettu vanhempien mielipiteet ja toiveet huomioon. Päiväkotimme kuten muutkin Vantaan päiväkodit avaavat ovensa myös perheiden kohtaamispaikoiksi. Vertaistapaamiset ja vanhempaintoimikunnan kokoukset voidaan järjestää päiväkodissa aukioloaikojenkin ulkopuolella.

5 Työ lasten parissa

5.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana

Kielen kehityksen seuraaminen ja vuorovaikutuksen ylläpitäminen ovat meille Siimapuiston kasvattajille tärkeitä asioita. Kieli tärkeä ilmaisun ja ajattelun väline, jonka harjoittelu ja monipuolistaminen ovat meillä osa arkea. Kielen kehityksen perusta luodaan lapsen varhaisessa vuorovaikutussuhteessa kotona. Meillä päiväkodissa on tärkeä tehtävä tukea tätä kotona alkanutta kehitystä parhaalla mahdollisella tavalla. Kielen avulla lapsi jäsentää ympäröivää maailmaa ja ilmaisee tunteitaan. Päiväkotimme pienryhmätoimintamalli takaa päivittäin jokaiselle lapselle tilaisuuden tulla kuulluksi ja huomioduksi. Avoin vuorovaikutus lasten keskinäisessä kommunikoinnissa sekä kasvattajan ja lapsen välillä kehittää lasten kykyä ilmaista itseään. Kasvattaja ohjaa, opettaa, selittää ja rohkaisee lasta vuorovaikutustaitojen oppimisessa. Hän vahvistaa toiminnallaan lapsen myönteistä minäkuvausta ja itsensä hyväksymistä.

Pienryhmätoiminnalla varmistetaan, että jokaisella lapsella on Siimapuistossa vastuukasvattajia, jotka tietävät missä kehitysvaiheessa lapsi on ja miten häntä parhaiten tuetaan. Sadutus, laulut, lorut ja muut kieltä monipuolistavat keinot toimivat kielen kehityksen tukena rikastuttamassa arkea. Niitä käytetään niin

toimintatuokioissa kuin siirtymätilanteissakin. Lapsia neuvotaan sanallisesti lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden. Kasvattajat sanoittavat toimintaa selkeästi ja rauhallisesti katsekontaktissa lapseen. Vuorovaikutuksen apuna käytetään mm. kuvia ja tukiviittomia. Päiväkodissamme tarjotaan myös Suomi toisena kielenä (S2)- opetusta sitä tarvitseville lapsille. Tämä pitää sisällään tehostettua suomen kielen tukemista ja sen kehittymisen tarkempaa seuraamista. Opettelemme yhdessä kuuntelemaan toista ja ohjeita. Lasten ja aikuisten kanssa ollaan aidosti läsnä vuorovaikutustilanteissa. Lasten on luvallista näyttää tunteensa ja kiukutella kaikissa tilanteissa, ammattitaitoinen kasvattaja kestää lapsen kiukut ja auttaa lasta selviämään omasta pahasta mielestään, sanoittaa ja tukee lapsen ilmaisua. Kasvattaja auttaa lasta jäsentämään ja tunnistamaan omia tunteitaan.

5.2 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri

Siimapuiston päiväkodista on rakennettu oma kylä, jossa seitsemän rivitaloasunnon asukkaat muodostavat oman pienoyhteiskunnan. Aloittaessaan Siimapuistossa lapset oppivat tuntemaan ensin oman "kodin asukkaat". Kun läheisimmät ovat tulleet tutuiksi, on mahdollista tutustua myös naapureihin. Naapuriryhmästä löytyy usein samanikäisiä ystäviä ja uusia tuttavuuksia. Hidas tutustuminen erilaisiin toimintatapoihin ja ihmisiin luo päiväkodista turvallisen ympäristön. Kasvattaja on lasten apuna uusien asioiden ja ihmisten kohtaamisessa. Kukaan ei jää yksin ilman ystävää. Rohkaisemme lasta tutustumaan uusiin ystäviin vasta, kun havainnointimme mukaan lapsi on siihen valmis. Näin taataan, että lapsi ei tule kiusatuksi eikä jää yksin. Kiusaamista ehkäisemme aikuisen läsnäololla ja asioiden näkyväksi tekemisellä. Kasvattaja on tukemassa lasten yhteisöllisyyttä, auttamassa ristiriitatilanteissa ja on läsnä lasten päivässä. Erimielisyydet kuuluvat arkeen, jossa harjoitellaan sosiaalisia taitoja ja opitaan ymmärtämään, että asioilla on monta erilaista näkökulmaa. Erimielisyydet ja kiusaamistilanteet käydään yhdessä lävitse myös vanhempien kanssa, jotta yhteistyö pysyy avoimena ja kiusaaminen loppuu jo ennen kuin se on alkanutkaan. Opettelemme olemaan ystäviä toisillemme niin oman ryhmän kuin koko päiväkodinkin sisällä. Siimapuiston pienoyhteiskunnassa harjoitteleminen miten tulla toimeen myös erilaisten ihmisten kanssa. Opettelemme, ettei ystävän ihonvärillä, kielellä tai iällä ole väliä ja kaverin voi saada kenestä tahansa.

Kulttuuri-identiteettiä vahvistavat ”palikat” rakentuvat arjen pienistä asioista. Lapset tarvitsevat ympäristön, jossa on lupa leikkiä, saada osallistua oman arjen rakentamiseen, olla vuorovaikutuksessa muiden kanssa, tulla hyväksytyksi omana itsenään, ottaa vastuuta omista teoistaan ja pitää huolta muista.

Yksinkertaisuudessaan tämä tarkoittaa Siimapuiston päiväkodissa esimerkiksi lasten ryhmäleikkejä, yhdessä leipomista ja syömistä, metsäretkiä, puutarhanhoitoa, yhteisestä ympäristöstä huolehtimisesta ja yhteisiä elämyksellisiä tapahtumia perheiden kanssa.

Tavoitteenamme on luoda lapselle riittävän hyvä arki, jossa lapsi oppii hyvät sosiaaliset tavat sekä toimimaan ryhmässä sen aktiivisena jäsenenä. Riittävän hyvä arki mahdollistaa lapsen terveen tasapainoisen kasvun ja oppimisen. Se luo lapselle positiivisen minäkuvan ja mahdollistaa hyvän itsetunnon muodostumisen. Me-hengen muodostuminen ja yhteisöllisyyden vahvistuminen opettavat lapsille toisen huomioon ottamista ja ristiriitojen ratkaisemista sanallisesti. Jokainen lapsi tarvitsee päiväkodissa oman tilan. Kunnioitamme lapsen oikeutta niin fyysiseen kuin psyykkiseenkin koskemattomuuteen.

5.3 Päivän kulku ja omatoimisuus

Päivärytmi on talossamme säännöllinen, mutta joustava. Aamun alku tapahtuu tuttujen kasvattajien vastaanottaessa lapset aamun rauhallisiin puuhiin tai aamupalalle. Ensimmäinen kosketus yhteisöllisyyden mukanaan tuomaan uuteen ulottuvuuteen päivähoidossa on tuttujen lasten tapaaminen aamuisin Mansikkamaalla, jonne osa päiväkodin lapsista kokoontuu aamupalalle kasvattajineen. Aamupalaa on tarjolla myös ryhmissä, jolloin jokaiselle löytyy oma rauhallinen tapa aloittaa päivä. Päivät päiväkodissa ovat usein täynnä touhua ja tohinaa. Me rauhoitamme ylimääräisen hälinän ja turhan hätäilyn toimimalla pienryhmissä läpi koko päiväkotipäivän. Päivän puuhat on suunniteltu huomioiden ryhmän lasten ikä- ja kehitystaso. Toiminta-aikaa on aamupäivän lisäksi myös iltapäivällä. Toiminnasta toiseen siirtyminen tapahtuu joustavasti pienryhmittäin.

Päivittäinen pienryhmätyöskentely tukee lapsen huomioimista ja omatoimisuuden lisääntymistä. Pienryhmässä kasvattajalla on enemmän aikaa huomioida ja havainnoida yksittäistä lasta. Lapset tulevat myös paremmin huomioituksi omana itsenään ilman kilpailua. Vuorovaikutus on tiivistä ja antoisaa kautta koko hoitopäivän. Joustavat päivän rakenteet takaavat ryhmille rauhan saattaa tehtävät loppuun ilman kiireen tuntua. Kiireetön ja kodinomainen ilmapiiri luovat lapsille turvallisuuden tunnetta ja avaavat mahdollisuuden luottamukselliseen kanssakäymiseen kasvattajan ja lapsen välille. Yhteistyö ryhmien välillä arjen askareissa ja oppimistilanteissa tuovat lapsille ja aikuisille yhteisöllisen toimintamallin.

Ruokailut, Mansikkamaalla ja ryhmissä, tutustuttavat lapsia toisiinsa ja muihin päiväkotimme kasvattajiin. Lepohetket vietämme satuja ja musiikkia kuunnellen, mieltä ja kehoa rentouttaen. Tarjoamme lapsille hetken, jolloin kerätä voimia iltapäivän puuhia varten ja miettiä uusia opittuja asioita. Iltapäivät aloitamme rauhallisella puuhastelulla osan lapsista vielä nukkuessa sängyissään.

Päiväkodin monimuotoiset tilat ovat jatkuvasti lasten käytössä. Pienryhmille löytyy helposti paikka, missä pelata, tutkia tai leikkiä. Näiden tilojen käytöllä mahdollistamme toiminnan eriyttämisen sekä kasvun ja oppimisen monipuolisen tukemisen.

Päivähoitopäivään Siimapuiston päiväkodissa kuuluu olennaisena osana ulkoilu. Ulkoilemme säällä kuin säällä, nauttien läheisestä luonnosta ja tutustuen samalla luonnon ihmeellisiin asioihin. Päiväkodin piha on kovassa käytössä aamusta iltaan ja tarjoaa mahdollisuuden monipuoliseen leikkimiseen ja liikkumiseen ulkona. Viikoittaiset metsäretket vahvistavat lasten luontosuhdetta ja tukevat lasten motorista kehitystä.

5.4 Lasten leikki

Leikki on lapselle luontainen tapa hahmottaa maailmaa. Leikissä lapsi yhdistää todellisuuden ja mielikuvituksen sekä käyttää luovuuttaan. Toimintayksikössämme leikki ei ole vain leikkiä, vaan siihen sisältyy ajatuksia, jotka rikastavat ja ohjaavat leikkiä. Leikin on tarkoitus kasvattaa ja toimia paikkana, jossa voi kokeilla erilaisia toimintatapoja turvallisessa ympäristössä yhdessä ystävien kanssa. Leikit voivat olla mielikuvituksen tuotetta, mutta leikeissä on aina jokin idea, jota voi jatkaa ja mahdollisesti rikastuttaa leikin kehittyessä. Leikkiin ei välttämättä tarvita leluja. Tiistaisin vietämme pihalla lelutonta päivää ja leikimme mm. luonnon materiaaleilla. Kautta koko vuoden keräilemme luonnosta löytyviä materiaaleja, jotka herättelevät lasten mielikuvitusta ja joita voidaan käyttää leikeissä.

Pienet lapset tarvitsevat vielä paljon aikuisen tukea ja ohjausta, jotta leikit sujuvat ja vuorovaikutustaidot kehittyvät. Leikkien aikana kasvattaja havainnoi lapsia, on oikeasti läsnä ja lapsen lähellä. Kasvattaja on valmiina auttamaan leikin sujumisessa ja puuttumaan leikin kulkuun, jos tilanne sitä vaatii. Leikit saavat olla räiskyviä ja rajujakin, mutta opettelemme myös rauhallisempia leikkejä. Kasvattajan tehtävä on observoida leikkijöiden välistä vuorovaikusta ja muokata sosiaalisia suhteita kiusaamisen ennaltaehkäisemiseksi. Havainnoimalla ja analysoimalla lasten leikkiä kasvattaja ymmärtää lasta ja hänen toimintatapaansa paremmin, kuten myös lapsen käsitystä omasta ympäristöstään.

Niin sisä- kuin ulkoleikeissäkkin opettelemme perinneleikkejä ja siirrämme suomalaista kulttuuriperintöä lapsille. Perjantaisin ulkoleikit keskittyvät perinneleikkeihin.

Toiminnassamme leikki on hyvin keskeisellä sijalla. Leikin moninaisuus näkyy päiväkodissa eri tavoin. Leikkikäyttöön on otettu useita erilaisia tiloja ja välineitä. Lasten vapaalle, itse kehittämälle, leikille suodaan päivittäin riittävästi aikaa ja tilaa. Vapaan leikin lisäksi lapset leikkivät rooli-, rakentelu-, liikunta- ja didaktisia leikkejä. Päiviin mahtuu paljon myös teatteria, näytelmiä, laululeikkejä, hassuttelua ja sääntöleikkejä. Kasvattaja on läsnä lasten leikeissä, hän on tietoinen myös vapaan leikin kulusta ja antaa tarvittaessa tukea leikin kehitykseen. Leikkiympäristö on muokattu kehittämään lasten leikkiä niin sisällä kuin ulkonakin. Leikkiin tarvittavat välineet ovat lasten saatavilla ja tiloja voidaan helposti muuttaa kulloiseenkin leikkiin sopivaksi. Päiväkodin kaikki tilat ovat lasten leikkien ja toiminnan käytössä. Ryhmien yhteistyö mahdollistaa myös yhteisleikit eri ryhmien lasten välillä. Leikkivälineistö, joka päiväkotiin on hankittu, tukee lasten pitkäkestoista leikkiä. Leikkivälineistö kiertää ryhmästä toiseen herättäen erilaisia leikkejä eri-ikäisten lasten parissa. Tämä mahdollistaa lasten leikin pitkäkestoisuuden, monipuolisuuden ja luovuuden.

Pyrimme ennaltaehkäisemään syrjäytymistä ja kiusaamista positiivisten leikkiryhmien muodostamisella. Lapsiryhmiä muodostaessa varmistamme, että jokaisella kotialueella on useampi eri-ikäsoinen pienryhmä. Samalla varmistamme, että jokaisella lapsella on myös naapuriryhmässä vertaisryhmä, jonka kanssa toimia. Näin syntyy luonnostaan pienenä yhteiskunta naapuriryhmien kesken. Kartoitamme leikkejä havainnoimalla niin vapaata kuin ohjattua leikkiä. Sosiogrammin, havainnoinnin ja haastattelujen avulla lasten kaverisuhteet, leikkitaidot ja mielenkiinnon kohteet tulevat näkyviksi. Jokaisella lapsella tulee olla mahdollisuus ja oikeus leikkiä vuorovaikutusleikkejä oman ikätasonsa ja taitojensa mukaisesti. Tavoitteena on, että lapset saavat

leikeissään onnistumisen kokemuksia. Lasten osallisuus näyttäytyy leikkien ideoissa ja aiheissa, jotka tulevat heidän omista kokemuksistaan, ajatuksistaan ja elämästään.

Päiväkodin sijainti luonnon helmassa tarjoaa meille upean mahdollisuuden ulkoleikkeihin piha-alueella, puutarhassa ja metsässä. Monimuotoinen ja monipuolinen piha kannustaa erilaisiin toimintoihin, joista esimerkkeinä juoksuleikit, pyörällä ajelut, mäenlaskut, kiipeilyt, keinumiset ja hiekkalaatikkoleikit. Pihalla on tilaa temmeltää sääntöleikkien parissa isollakin porukalla ja samalla pihalta löytyy sopukkinsa myös rauhallisimmille leikeille ja piiloutumiselle.

Aistipuutarhassa lapsi voi tutustua maailmaan uudesta näkökulmasta. Leikit puutarhassa ovat lapsen luontosuhdetta vahvistavia ja erilaisia kuin pihassa tai metsässä. Leikkien lomassa puutarhaa hoidetaan; kasvilavoja huolletaan mm. kastelemalla kasveja, kitkemällä porkkanamaata ja keräämällä satoa. Puutarhassa leikkiminen luo lapselle kosketuksen luontoon, herättelee hänen aistejaan ja jäsentää hänen sisäistä luontosuhdettaan. Rakentamamme pajumajat tarjoavat suojaisan leikkipaikan ja mahdollisuuden esim. yhteiseen satuhetkeen.

Aistipuutarhasta avautuu portti suoraan metsään, jossa retkeilemme viikoittain lasten kanssa. Tuttu metsäympäristö kehittää pitkäkestoista leikkiä ja samat leikit voivat jatkua viikosta toiseen lasten niin halutessa. Vaihteleva metsämaasto ja monimuotoisuuksineen houkuttelee lasta kehittämään motorisia taitoja leikkien lomassa. Kiipeily puissa ja kaatuneiden puunrunkojen päällä on haasteellista ja houkuttelevaa. Lasten keskinäiset vuorovaikutustaidot kehittyvät, luontainen kiinnostus luontoon herää ja tietoa halutaan sekä etsitään jaettavaksi muillekin.

Kasvattajalla on etuoikeus ulkoilla lasten kanssa päivittäin leikkien ja tutkien ihmeellistä luontoa. Turvallisuudesta huolehtiminen ja sovitusta rajoista kiinni pitäminen on kasvattajien tärkeä tehtävä. Lapsien ja heidän taitojensa tunteminen ehkäisee turhien kieltojen ja rajoitusten asettamista sekä auttaa kasvattamaan lasten nautintoa ulkoilusta, leikistä ja liikkumisesta.

Metsässä on kivaa syödä eväitä (tyttö 3v)

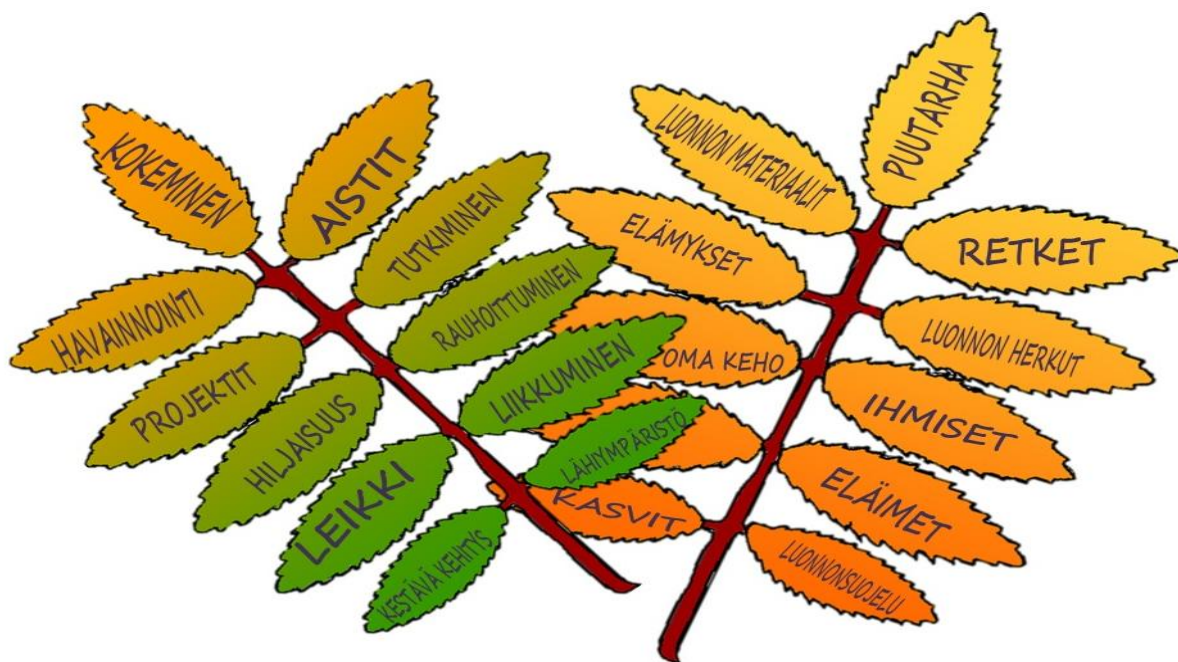
5.5 Oppimistoimintojen organisointi

Päiväkotimme toiminta perustuu osallistavaan ja toiminnalliseen oppimiseen. Oppimista tapahtuu kokonaisvaltaisesti päivän aikana. Ihmettely, tutkiminen ja leikkiminen ovat keinoja oppia. Osallistava oppiminen takaa lapselle mahdollisuuden olla itse ideoimassa, mistä seuraavaksi opitaan. Siimapuistossa käytetään oppimisen tukena luontokasvatukseen liittyviä elämyksellisiä oppimisen keinoja. Välineet oppimiseen haetaan ulkoa tai vaihtoehtoisesti koko oppimistilanne siirretään ulos, metsään, puutarhaan tai pihalle. Kasvattajat varmistavat, että kaikki osa-alueet (kieli, matematiikka, liikunta, kädentaidot, musiikki, uskonto ja elämäkatsomus) tulevat huomioiduiksi, mutta kuitenkin niin, että lasten ideoita ja ääntä kuunnellaan toimintaa suunnitellessa. Osallistuminen Siimapuistossa ei tarkoita vain kasvattajan ohjeiden mukaan toimimista vaan itse toiminnan suunnitteluun osallistumista.

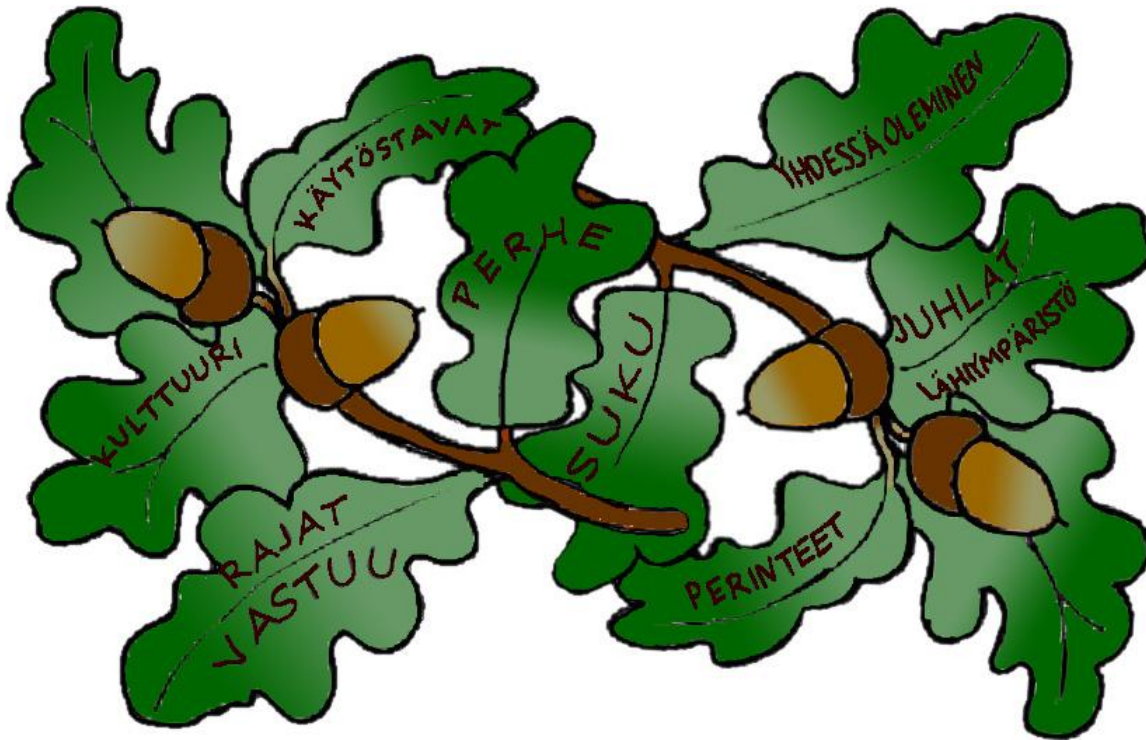
Tutkimalla ja itse kokeilemalla opituista asioista jää pysyvä muistijälki, joka on helppo palauttaa mieleen tarvittaessa. Elämykset ja oivallukset ohjaavat lapsen oppimista. Moni oppimistapahtuma tapahtuu arjen puuhien lomassa, esimerkiksi matematiikan alkeet opitaan laskemalla lapsia, perunoita yms. Historia ja yhteiskunta tulevat tutuiksi perheisiin ja ympäristöön tutustumalla, kirjoja lukemalla ja perinteitä vaalimalla. Taide on myös tärkeä osa päivähoitoa. Askartelut, liikunta ja musiikki kehittävät niin motoriikan perustaitoja kuin itseilmaisua ja itsetuntoa. Lapsia kannustetaan tarttumaan erilaisiin elämyksiin ja kokeilemaan uutta.

Luonnon parissa opimme monia keskeisiä asioita. Tutuksi tulevat erilaiset oppimistavat ja opitaan paljon tarpeellista tietoa omasta ympäristöstä. Ympäristöstä huolehtiminen ja sen kanssa yhdessä kasvaminen opettavat lapsille ja aikuisille monta asiaa.

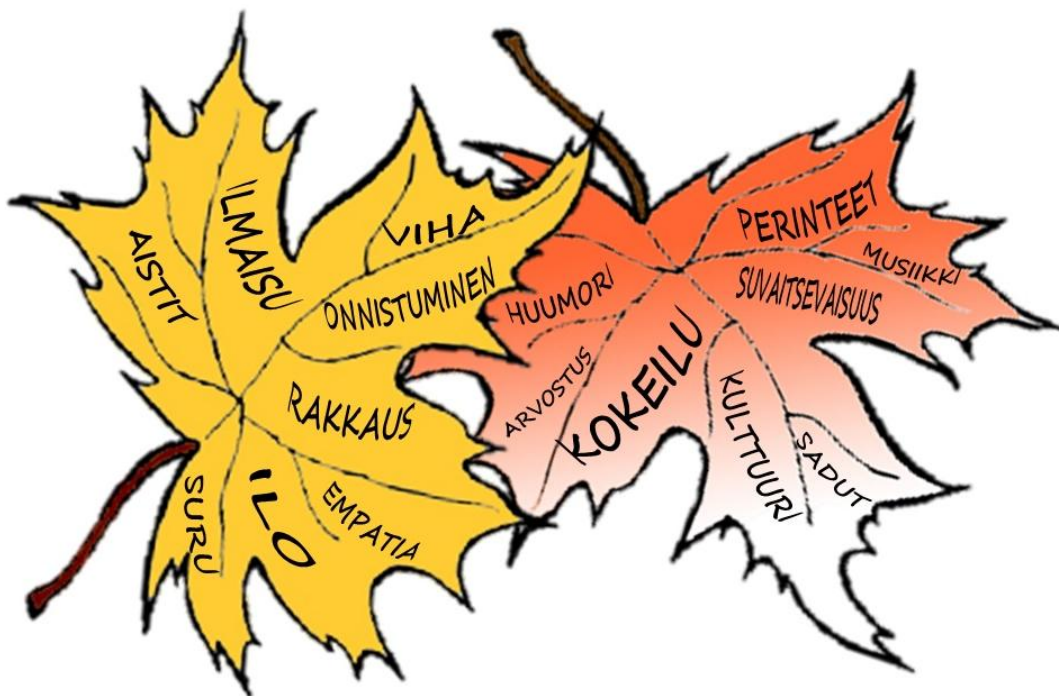

Historian sisältöalueelta opimme tärkeitä asioita, jotka sitovat meidät tähän yhteiskuntaan. Opimme löytämään oman paikkamme suhteessa menneeseen ja tulevaan. Heräämme huomaamaan, että teoillamme on seuraukset ja kuinka tärkeää on siirtää tietoa ja taitoa sukupolvelta toiselle. Perheiden ja lasten sukulaisten osallisuus on tärkeässä osassa lasten historian oppimista.

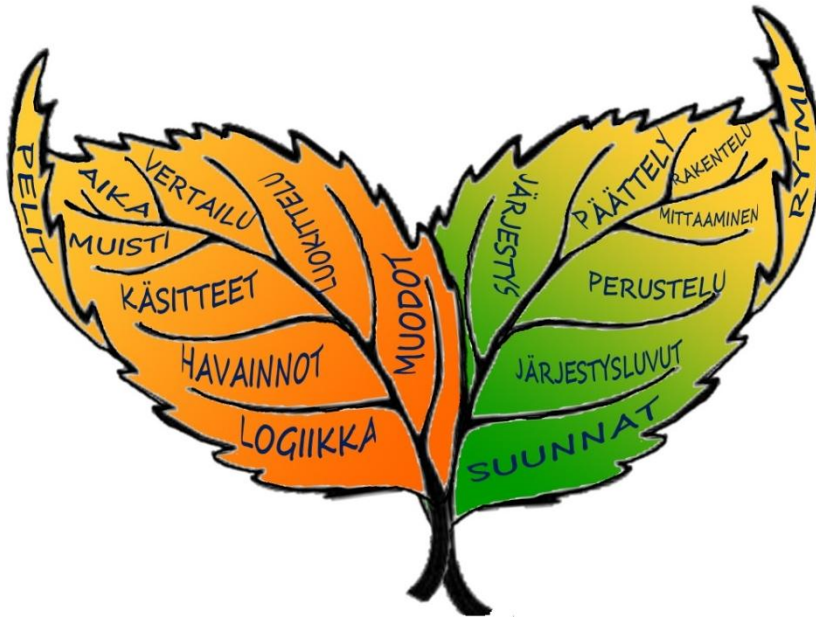

Emme unohda myöskään esteettistä kasvatusta. Meillä Siimapuistossa on tärkeää, että lapset saavat kokeilla monia erilaisia itsensä ilmaisun keinoja. Jokaiselle löytyy varmasti se oma tapa tuoda esiin omat ajatukset, tunteet ja taidot. Tunteiden näyttäminen ja niistä kertominen on tärkeä taito, mitä lapset harjoittelevat yhdessä meidän kasvattajien kanssa.

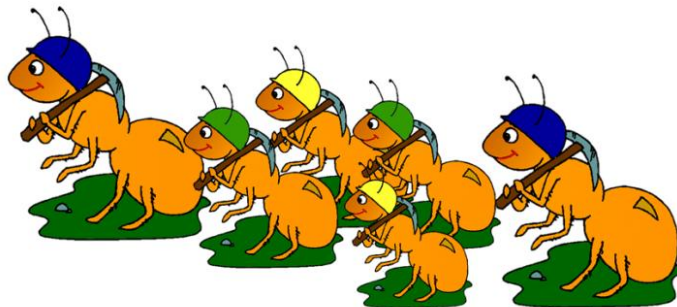
Matemaattinen osaaminen alkaa kehittyä lapsilla varsin varhain. Päiväkodissa lasten matemaattisten taitojen kehitystä tuetaan lauluin loruin ja leikein. Päiväkodissa lasketaan lapsia, perunoita ja käpyjä sekä vertaillaan kokoja ja muotoja. Näin matemaattiset käsitteet tulevat tutuiksi arjen lomassa jo ihan pienelle lapselle, vaikka he eivät itse sitä varsinaisesti huomaakaan.

5.6 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

5.6.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Siimapuiston päiväkodissa jokaisen ryhmän lapset jaetaan pienryhmiin toimintakauden alussa. Toimintamme pienryhmissä tarkoittaa, että lapsia on pienryhmässä 4-8 ja heidän kanssaan toimii kasvattaja. Ryhmät voivat toisinaan olla myös pienempiä (yhden tai kahden lapsen ryhmiä) tai suurempia. Pienryhmissä havainnoidaan lasten yksilölliset vahvuudet ja mahdolliset tuen tarpeet. Työskentelytapa mahdollistaa myös lapsen temperamentin tukemisen sekä yleisen että erityisen tuen antamisen. Kasvattajien havainnoitua lapsia arjen toiminnoissa lasten kehitystä arvioidaan yhdessä kasvattajatiimin kesken. Viikoittaiset tiimipalaverit antavat mahdollisuuden lasten kehityksestä puhumiseen ja sen tukemiseen tarvittavien menetelmien pohtimiseen. Pienryhmätoiminta tukee lapsilähtöisyyttä. Päiväkotimme tilat ja päivärytmi tukevat pienryhmätoiminnan toteuttamista.

Lapsen kasvua ja oppimista tuetaan myös perheiden kanssa käytävissä kasvatustilaisuuksissa. Vanhempien ovat ensisijaisesti vastuussa oman lapsensa kasvusta, joten kasvattajina meillä päivähoitossa on ensiarvoisen tärkeää, että vanhempien näkemys lapsen kehityksestä on meillä tiedossa. Varhaiskasvatustilaisuuksissa pohditaan yhdessä vanhempien kanssa, miten lapsen kasvua tuetaan parhaalla mahdollisella tavalla ja löydetään yhteiset toimintamallit lapsen parhaaksi. Perheiden kanssa käydään varhaiskasvatustilaisuus vähintään kerran vuodessa. Varhaiskasvatustilaisuuden yhteydessä arvioidaan lapsen mahdollisesti tarvitsemat tukitoimet. Kasvattajien huomiot lapsen tuen tarpeesta johtavat joskus myös tuen hakemiseen päivähoiton ulkopuolelta. Yhdessä konsultoivan erityislastentarhanopettajan (Kelton), neuvolan ja perheen kanssa mietitään tarvittavat tukimuodot. Lastentarhanopettaja kirjoittaa tarvittaessa kuvauksen lapsesta lasta tutkivalle tai hoitavalle taholle.

Esiopetusikäisten asioista tehdään vanhempien kanssa syksyllä lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma (LEOPS), joka arvioidaan keväällä. Keväällä käydään myös esikoulusta kouluun eli ESKO-keskustelu ennen kouluun siirtymistä.

Jokainen lapsi otetaan Siimapuistossa vastaan ja kohdataan päivittäin omana itsenään. Jokainen meistä on erilainen ja siksi tavoitteenamme on varmistaa, että päiväkodin kasvuympäristö on sellainen, jossa jokainen voi kasvaa omaksi persoonakseen omien vahvuksiensa avulla. Lapsi saa tukea omasta ryhmästään ja osallisuuden kokeminen ryhmän jäsenenä on tärkeää kaikille. Lapsiryhmän rakenteella on suuri merkitys lapsen kasvun ja oppimisen tukemisessa. Erilaisuuden hyväksymisen ilmapiiressä kasvatetaan suvaitsevaisiksi ja empaattiseksi osaksi yhteisöä. On tärkeää, että lapselle löytyy oikeita kavereita. Kiusaamista ennaltaehkäistään lapsiryhmän rakenteilla. Jos kiusaamista havaitaan, siihen puututaan välittömästi.

5.6.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus

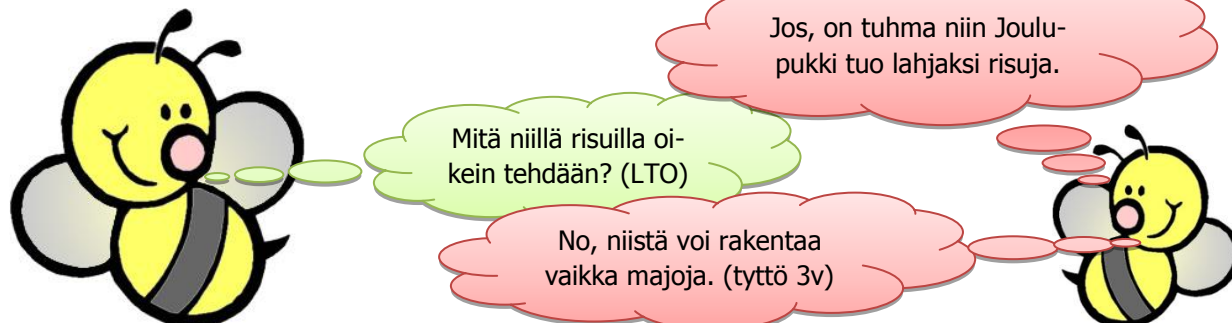
Siimapuiston päiväkodissa hyvä arki rakennetaan yhdessä. Kasvatustilaisuus päiväkodissa on moniarvoinen ja hyväksyvä. Rakennamme yhdessä lasten kanssa yhteistä tulevaisuutta. Olemme rohkeasti erilaisia lapsia ja aikuisia. Päiväkodin rakenteissa on huomioitu erilaisuus valitsemalla työntekijöitä erilaisista lähtökohdista. Olemme eri-ikäisiä, meillä on erilaiset taustat ja erilaiset koulutustaustat, mutta meitä yhdistää halu tehdä lasten arjesta paras mahdollinen. Kohtaamme siis monikulttuurisuuden jo omassa työyhteisössämme. Päiväkoti on kulttuureiden ”karkkipussi”. Lapset ja perheet tuovat mukanaan omat kulttuurinsa saapuessaan päiväkotiin. Toiminnassa perheiden omia kulttuureja huomioidaan ja tarvittaessa järjestämme myös vaihtoehtoisia toimintaa, jotta perheiden erilainen kulttuuri-identiteetti tulee myös näkyväksi. Päiväkotimme sijainti Vantaan ääreläidalla, omakotitaloalueella, vaikuttaa päiväkodin omaan toimintakulttuuriin. Siimapuistossa lasten kosketus muihin kulttuureihin on tällä hetkellä vähäistä. Tämän vuoksi toimintamme on keskittynyt suomalaisen kulttuuriperinnön vaalimiseen. Perinneleikit ja -laulut, sadonkorjuujuhlat sekä muut vuosikalentterissa olevat juhlat kuuluvat olennaisena osana toimintaamme.

Toisaalta me myös teemme arvokasta työtä ja kokoamme omaa kulttuuriperinnettämme, jota voimme jakaa omassa yhteisössämme. Edistämme suvaitsevaisuutta ja kulttuurien välistä ymmärrystä rakentamalla lasten omaa kulttuuri-identiteettiä. Toimintasuunnitelmia laadittaessa keskeisiä tavoitteitamme ovat yhteisöllisyyden vahvistaminen, keskinäisten vuorovaikutustilanteiden järjestäminen, yhteisen arvomaailman ja suvaitsevaisuuden rakentaminen, lasten oman elämänhallinnan tukeminen ja siitä vastuun ottaminen. Lasten kanssa harjoittelemme elämisen taitoja ryhmäleikeissä ja työpajoissa, ihan tavallisessa arjessa. Tavoitteenamme on antaa lapsille ”palikoita” ja työkaluja oman elämän rakentamiseen.

Yhteisöllisyyden rakentaminen tapahtuu tavallisten arjen asioiden ja toimintojen ympärillä, nämä ovat yhteisiä kaikille kulttuureille. Voimme esimerkiksi tutustua lasten kanssa erilaisiin ruokakulttuureihin oman puutarhan antimien välityksellä. Yhteiset luontotapahtumat ovat elämyksiä perheille ja vahvistavat samalla alueen yhteisöllisyyttä. Perheiden on helppo osallistua tapahtumiin ja vuorovaikutus on niissä avointa.

Tarjoamme päiväkotia paikkana, jossa voi vaihtaa ajatuksia joutumatta arvostelun kohteeksi. Uskomme näin saavuttavamme aidon kumppanuuden niin vanhempien kanssa kuin vanhempien välilläkin.

Päivittäisessä toiminnassa keskitymme eettiseen kasvatukseen sekä oikean ja väärän ymmärtämisen opettamiseen. Me kasvattajat olemme avoimia lasten kysymyksille ja yritämme löytää vastauksia yhdessä heidän kanssaan. Eettisesti hyvät arvot opitaan elävässä elämässä, toisten kanssa avoimessa vuorovaikutuksessa.

Uskontokasvatuksessa yhteistyökumppanimme toimii Korson seurakunta, joka on omalta osaltaan mukana uskontokasvatustyössä. Elämykselliset joulu- ja kevätkirjat järjestetään päiväkodin lähimetsässä seurakunnan toimesta ja niihin on myös vanhemmilla mahdollisuus osallistua. Päivähoidossa uskontokasvatus onkin näkyvimmin esillä juuri juhlapyhien aikaan. Perheille, jotka eivät halua lapsen osallistuvan uskonnolliseen toimintaan järjestämme vastaavaa ohjelmaa kyseiseksi ajaksi.

Esiopetuksen uskonto- ja katsomuskasvatus toteutetaan huoltajien valinnan mukaan. Uskontokasvatukseen kuuluvat mm. kirkollisten juhlapyhien viettäminen ja niiden taustoihin tutustuminen sekä seurakunnan tapahtumiin osallistuminen. Elämäntutustumustietoon osallistuvien kanssa aiheena ovat mm. suvaitsevaisuus, oma identiteetti ja oikeudenmukaisuus.

5.7 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys

5.7.1 Sosiaalinen kestävä kehitys

Siimapuiston päiväkodissa sosiaalista kestävä kehitystä tuetaan varmistamalla pysyvät ihmissuhteet niin aikuisten kuin lastenkin kesken. Toimintatapamme ja ryhmärakenteemme ehkäisevät kiusaamista. Päiväkodin pienois-yhteiskunnassa on hyvä harjoitella elämässä tarvittavia taitoja. Sisarusryhmissä lapsilla on aikaa tutustua toisiinsa ja kasvaa yhdessä. Meillä Siimapuistossa eri-ikäiset lapset kasvavat samassa ryhmässä päiväkotiuuransa alusta loppuun. Pysyvyys niin aikuisten kuin lasten suhteen, opettaa lapset löytämään oman paikkansa ryhmässä ja kasvattamaan luottamusta aikuisia kohtaan. Sisarusryhmässä kasvaessaan lapset oppivat huomioimaan myös eri-ikäisten lasten yksilölliset tarpeet. Vuorovaikutussuhteet kehittyvät ja lapset oppivat auttamaan toinen toistaan. Kaverisuhteita, akvaarioita ja kasveja hoidetaan yhdessä, samalla oppien ylläpitämään myös me-henkeä. Kotiryhmän pysyminen samana luo turvaa ja kodinomaisuutta sekä kehittää lasten kaverisuhteita ja ehkäisee kiusaamista. Pysyvyys ryhmässä mahdollistaa myös pitkäkestoisen leikin kehittymisen ja lasten osallistumisen toiminnan suunnitteluun. Lapset osallistuvat yhdessä aikuisten kanssa erilaisiin palavereihin, joissa he voivat vaikuttaa päiväkodin arkeen ja toimintaan. Yhdessä koetut, yhteiset elämykset ja kokemukset vahvistavat yhteenkuuluvuuden tunnetta ja opettavat lapsille, kuinka jokainen meistä on pieni tärkeä palanen isossa palapelissä, joka ei valmistu ilman jokaista palasta.

Lasten pitkäkestoiset leikit mahdollistetaan joustamalla tiukoista perinteisistä toimintatavoista. Lapset saavat leikkiä omassa kotiryhmässään, naapuriryhmissä, pihalla, puutarhassa ja lähiluonnossa yhdessä kavereiden ja aikuisten kanssa. Lapsen luontosuhdetta tuetaan hoitamalla yhdessä heidän kanssaan kasveja niin sisällä kuin ulkonakin ympäri vuoden. Siimapuiston päiväkodin puutarhassa lapset saavat nauttia esteettisestä kasvien kauneudesta, väreistä, tuoksuista ja makuelämyksistä. Puutarhaympäristö mahdollistaa toiminnallisuuden, sosiaalisuuden ja yhdessä tekemisen. Lisäksi aistipuutarhassa aistit herkistyvät ja sitä kautta jää miellyttäviä muistoja. Psyykkisen hyvinvoinnin ylläpidossa aistivirikkeet ovat tärkeitä. Hyvässä päivähoidon arjessa puutarhatoiminnalla voidaan tarjota monipuolisia aistivirikkeitä ja samalla tukea lasten kasvua ja oppimista.

5.7.2 Kulttuurinen kestävä kehitys

Arjen kulttuurinen kestävä kehitys tarkoittaa meillä suomalaisen kansanperinteen siirtämistä sukupolvelta toiselle. Perinneleikkipäivät rytmittävät viikkoa perjantaisin ja Pihaleikki-kortit herättävät lapsia ja aikuisia leikkimään yhdessä. Isovanhemmat ja vanhemmat ovat tärkeä osa lasten arkea ja he myös tuovat omaa kulttuuriperimäänsä päiväkotiin. Vuosittaiset isovanhempien päivät ovat teemoitettu perinneleikkien ja puutarhatyöskentelyn ympärille.

Teatteri ja kulttuurikasvatus tulevat lapsille tutuiksi vierailevien teatterien ja taiteilijoiden vierailujen myötä. Päiväkotimme on osallisena esim. Taikalamppu-projektissa (sukellus tanssin maailmaan) ja osallistuu innokkaasti myös muihin tarjolla oleviin projekteihin, jotka vierailevat päiväkodissa. Päiväkodin oma teatteriryhmä Siimahäntä esiintyy lapsille puolivuositain uudella esityksellä.

Päiväkotimme toiminta keskittyy retkeilyyn päiväkotimme lähiympäristössä. Pienimmät lapset suuntaavat retkensä päiväkodin lähimetsään ja – ympäristöön. Isommat lapset retkeilevät luontokoululle ja mahdollisesti muihin retkikohteisiin. Esiopetus vuotena lasten toimintaa värittävät useammat retket hieman kauemmaksi päiväkodista. Näiden retkien aikana harjoitellaan turvallista liikennekäyttäytymistä ja tutustutaan omaan ympäristöön tarkemmin.

5.7.3 Taloudellinen ja ekologinen kestävä kehitys

Siimapuiston päiväkodissa on kaikki edellytykset opettaa kestävän kehityksen periaatteita niin taloudelliselta kuin ekologiseltakin kannalta katsottuna. Ekologiset arvot ja asenteet muodostuvat luontoelämysten kautta. Kun, koemme ympäristömme tärkeäksi haluamme myös pitää siitä huolta. Yhdessä lasten kanssa kierrätetään ja kompostoidaan sekä hoidetaan yhteistä ympäristöä, jotta kaikilla olisi hyvä olla. Kierrättämisen syitä sekä seurauksia mietitään yhdessä lasten kanssa ja herääviin kysymyksiin etsitään vastauksia. Päiväkotiin tehtäviä hankintoja mietitään tarkasti, vältetään ostamasta ekologisesti arveluttavia tuotteita ja turhan tavarankäytön hankkimista. Lapsia kasvatetaan yhteisvastuullisuuteen, yhdessä huolehditaan ympäristöstä ja opitaan kunnostamaan sekä keksimään tavaroille uusia käyttötarkoituksia. Askareita tehdään oikeilla työkaluilla, turvallisuus huomioon ottaen. Oikeista töistä saadaan aikaiseksi oikea tulos, josta voimme nauttia ja iloita yhdessä.

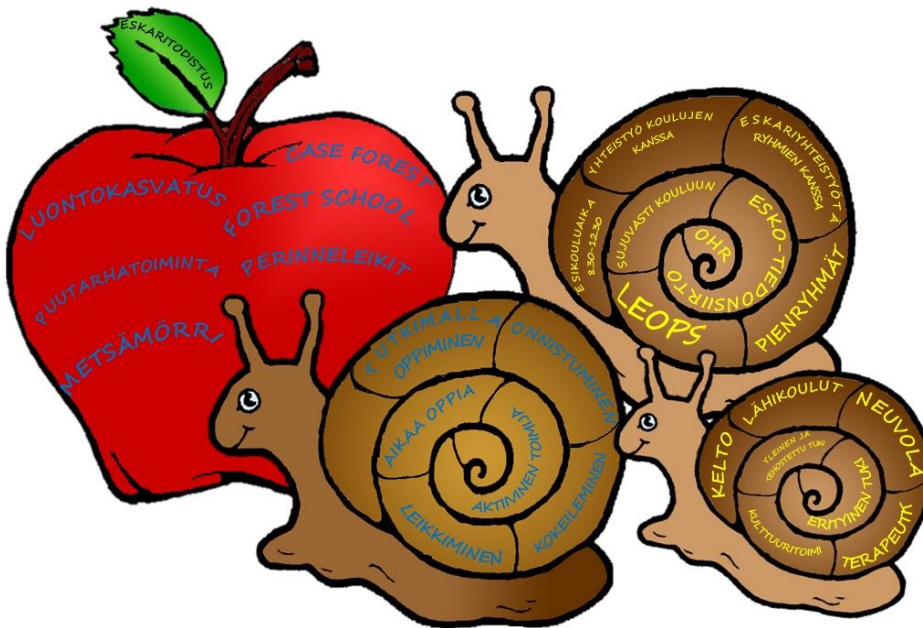

Pelien ja leikkien jälkeen opettelemme laittamaan tavarat paikoilleen ja huolehtimaan niiden kunnosta ja osien säilymisestä. Vanhan ja rikkimenneen voi kunnostaa ja kierrätyskeskuksesta saa paljon käyttökelpoista tavaraa ja leluja; aina ei tarvitse ostaa uutta. Hankintaperiaatteenamme on ”jokaiselle jotakin, mutta ei välttämättä kaikille kaikkea”. Tavaroita ja leluja kierrätetään eri ryhmien välillä, näin saadaan leikkeihin vaihtelua ja uutta kiinnostavuutta. Luonnosta ja kierrätysmateriaaleista luodaan hienoja ja luovia askarteluja lasten kanssa.

Noudatamme Vihreän lipun-periaatteita päiväkodin arjessa. Olemme hakemassa päiväkodille Vihreä lippu-tunnusta, joka on kansainvälinen kasvatustalon ympäristömerkki. Tämän tunnuksen saaminen edellyttää meiltä lasten osallisuutta, ympäristökuormituksen vähentämistä, kestävän kehityksen kasvatuksen olemista osana jokapäiväistä arkea, jatkuvaa toiminnan parantamista sekä yhteistyötä ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Tunnusta varten työskentelemme vuosittain erilaisten projektien parissa, jotka tukevat päiväkotimme toimintatapaa. Vihreän lipun saaminen päiväkodille edellyttää ympäristöystävälliseen toimintaan sitoutumista niin meiltä kasvattajilta kuin lapsiltakin. Lasten raati kokoontuu säännöllisesti suunnittelemaan päiväkodin toimintaa ja valvoo myös suunnitelmien toteutumista. Lapset ovat tärkeässä osassa kun olemme ottaneet päiväkotiin jo rakennetut toimintamallit käyttöön. Esimerkiksi, olemme myös ottaneet käyttöön päiväkodille rakennetut jätteiden lajittelu-astiat. Yhdessä lasten kanssa roskat löytävät tiensä oikeisiin lajitteluastioihin ja kaatopaikkajätteen määrä vähenee.

5.8 Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

5.8.1 Esiopetuksen järjestäminen

Esiopetusta järjestetään eriytetysti klo 8.30 – 12.30 välisenä aikana. Esiopetustoiminta pohjautuu räätelöityihin Case Forest-, Forest School- ja metsämörriajatuksiin. Case Forest-menetelmä on motivoiva ja innostava oppimismenetelmä, joka perustuu lasten omiin kysymyksiin. Oppimisprosessi etenee ohjatusti yhdessä tutkien, pohtien ja ihmetellen. Lapset oppivat monipuolisesti ja saavuttavat samalla useamman oppiaineen tavoitteita. Forest School ajatukset perustuvat Brittiläiseen koulussa metsässä projektiin, jossa rohkaistaan ja innostetaan kaiken ikäisiä lapsia saamaan positiivisia kokemuksia ulkoilusta ja metsästä. Metsämörri toiminnan avulla lapset oppivat viihtymään luonnossa omien kokemusten, elämysten ja aistien kautta. Vuodenaikojen vaihtelua seurataan leikkien, laulujen ja satujen johdattamina.

Esiopetus Siimapuistossa on toiminnallista ja metsässä tapahtuvaa kouluvalmiuksien hankkimista. Lasten kouluvalmiudet varmistetaan tutkiva lapsi- toimintamallin avulla. Tutkiva oppiminen tarkoittaa opetuksen organisoimista uudelleen siten, että oppiminen tähtää ymmärtämiseen, ilmiöiden selittämiseen. Oppiminen tapahtuu ongelmanratkaisuna, omien ennakkokäsitysten tietoisesta pohtimisesta kautta. Huomiota pyritään kohdistamaan keskeisiin käsitteisiin tai perustaviin ideoihin. Tutkiva oppiminen voi nämä lähtökohdat huomioon ottaen pitää sisällään erilaisia opetusmenetelmiä, mutta oppiminen ei siinä perustu 45 minuutin oppitunteihin, ei oppikirjan aukeamakokonaisuuksiin eikä oppisisältökeskeiseen ajatteluun.

Meidän esiopetuksen tavoitteena on kasvattaa lapsesta itseohjautuva ja innostuva oppija sekä herättää lapsessa sisäinen motivaatio oppimiseen. Esiopetusvuoden aikana lapsen luontaista oppimishalua tuetaan ja häntä autetaan löytämään ja tunnistamaan omat oppimistaitonsa. Esiopetuksessa mahdollistetaan lapsille lupa yrittää, kokeilla, erehtyä ja onnistua. Emme käytä vain yhtä tapaa oppia ja nauttia oppimisesta vaan kokeilemme monipuolisesti erilaisia oppimistapoja. Siimapuiston esiopetus toimii jatkumona päivähoitoyksikön varhaiskasvatukselle eli esiopetusta annetaan mahdollisuuksien mukaan ryhmässä, jossa lapsi on aloittanut päivähoidon Siimapuistossa. Oppimisympäristöä muokkaamalla esiopetuksessa opitaan käsittelemään uutta tietoa ja yhdistämään sitä jo olemassa olevan tiedon kanssa. Apuna tiedon keräämisessä käytetään tieto- ja viestintätekniikkaa samalla oppien niiden käytön vaatimat perustaidot. Käytössä olevat oppimismenetelmät kannustavat lapsia kehittämään ongelmanratkaisutaitojaan turvallisessa, myönteisessä ja kannustavassa ilmapiirissä. Esiopetusikäisistä lapsista muodostetaan pienryhmiä, jotka toimivat sekä yksin että yhdessä esiopetustuokioissa. Pienryhmissä toimimalla opetellaan elämää, ei sen enempää! ☺

5.8.2 Avoimen varhaiskasvatuksen järjestäminen

Tällä hetkellä alueella ei järjestetä kunnallista avointa varhaiskasvatusta. Nikinmäen alue on jatkuvasti muuttuva, joten tilannetta arvioidaan säännöllisesti alueen varhaiskasvatuspäällikön toimesta. Tarvittaessa avointa varhaiskasvatusta voidaan järjestää joko päiväkodissa tai muualla lähialueella.

5.8.3 6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen

Valmistavan opetuksen lapselle laaditaan yksilölliset kasvun- ja oppimisen tavoitteet yhdessä perheen kanssa. Päiväkodin tärkeänä tehtävänä on tukea persoonia ja vahvistaa yksilöitä muodostamaan positiivinen minäkuva. Vahva itsetunto ja positiivinen minäkuva mahdollistavat yhteisen kulttuurin ja tulevaisuuden rakentamisen. Lapsen äidinkielen vahvistaminen yhdessä perheen kanssa varmistetaan ja oman kulttuuri-identiteetin muodostumista tuetaan. Siimapuiston päiväkodissa tehostetun suomenkielen tuki integroidaan lapsen esiopetuksen tavoitteisiin ja jokapäiväisiin arkitoimintoihin.

6 Toiminnan arviointi ja työyhteisön rakenteet

Siimapuiston päiväkodissa toimii seitsemän kotiryhmää, joita kasvattavat ammattitaitoiset kasvattajatiimit. Päiväkodin henkilökunta koostuu lastentarhanopettajista, lastenhoitajista, avustavasta henkilökunnasta ja päiväkodin johtajasta. Kokonaisvastuu päiväkodin toiminnasta on päiväkodin johtajalla ja ammattitaitoiset kasvattajat kantavat vastuuta arjen pyörittämisestä, jokainen ammatillisella otteella. Tukena arjen pyörittämisessä päiväkodissa työskentelee myös Vantin työntekijöitä, jotka huolehtivat päiväkodin siisteydestä ja ruokahuollosta, mahdollistaen näin sujuvan arjen. Kaikki päiväkodissa työskentelevät ovat

sitoutuneet noudattamaan päiväkodin toimintatapoja. Myös opiskelijat, joita päiväkodissa käy harjoittelemassa tulevaa ammattia varten, ovat velvoitettuja toimimaan päiväkodin toimintamallin mukaisesti.

Kasvattajat ovat jakautuneet tiimeihin, jotka luotsaavat omia kotiryhmiään. Pedagogista vastuuta ryhmien toiminnasta kantavat ryhmien lastentarhanopettajat. Kasvattajatiimit suunnittelevat ja arvioivat oman lapsiryhmänsä toimintaa viikkopalaverissa. Nämä yhteiset suunnitteluhetket takaavat pienryhmien toimivuuden ja lasten kehityksen järjestelmällisen seurannan.

Tiimipalavereiden lisäksi sekä edustuksellinen tiimi että pedagoginen tiimi kokoontuvat myös kahdesti kuukaudessa. Edustuksellisessa tiimissä sovitaan kasvattajatiimien edustajien kesken koko päiväkotia koskevista asioista ja tiedotetaan tulevista tapahtumista. Pedagogisissa palaverissa mietitään, muokataan ja arvioidaan päiväkodin pedagogiikkaa sekä sovitaan yhteisistä toimintatavoista. Näiden lisäksi, kokoontuvat tarvittaessa erilaisten tapahtumien suunnitteluryhmät ja yhteistyötä suunnittelevat ryhmät. Koko päiväkodin henkilöstön on mahdollisuus pohtia yhdessä päiväkodin toimintaa kehittämispäivänä ja -iltana (kerran vuodessa), päiväkodin ollessa suljettuna. Kehittämispäivänä suunnitellaan tulevaa, päätetään yhteisistä toimintatavoista ja arvioidaan mennyttä. Tämän lisäksi toimintaa arvioidaan niin kasvattajakohtaisesti kuin tiimikohtaisestikin. Vuosittaiset tulos- ja kehityskeskustelut käydään esimiehen johdolla, ensin henkilökohtaisesti ja sitten tiimin kanssa yhdessä. Päiväkodin johtaja osallistuu säännöllisesti tiimien omiin suunnittelupalaveriin ja on tietoinen siitä, mitä eri ryhmissä tapahtuu ja missä ryhmä tarvitsee tukea. Kokousten ajankohdat sijoittuvat siten, että ne mahdollisimman vähän häiritsevät lasten kanssa tehtävää kasvatustyötä.

Lapset pääsevät osallistumaan joihinkin toimintaa suunnitteleviin palaveriin kuten esimerkiksi Vihreän lipun raadin kokouksiin, joissa pyritään vahvistamaan lasten osallisuutta. Omien tiimien vastuualueiden lisäksi päiväkotimme kasvattajilla on myös omat vastuualueet. Vastuuasian tai vastuualueen kasvattajan tehtävänä on myös huolehtia siitä, että lasten ääni ja vanhempien toiveet tulevat huomioiduiksi ko. aihealueella. Kasvattajien vastuulla ovat erilaisten tilojen ”rakentaminen” ja päiväkodin toiminnan kehittäminen. Vastuualueet ovat jakautuneet kasvattajien oman kiinnostuksen, osaamisen ja kehitystavoitteen perusteella.

7 Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö

Siimapuiston päiväkotitoiminta on Suomen toistaiseksi ainoa puutarha- ja luontoliikuntapainotteinen päiväkotitoiminta. Ainutlaatuisuutensa vuoksi olemme olleet median ja suuren yleisön kiinnostuksen kohteena. Vastaanotamme päiväkotitoimintaan vierailijoita niin läheltä kuin kauempaakin. Päiväkotimme järjestää jonkin verran kaupungin sisäistä koulutusta ja tarjoaa myös oivan tutustumiskohteen puutarha- ja luontotoiminnan yhdistävään päivähoitoon. Olemme olleet näkyvästi esillä mediassa. Radio, televisio ja lehdet ovat julkaisseet juttuja päiväkodista. Myös internetistä on voinut seurata seikkailujamme muutamasta blogista. Olemme herättäneet kiinnostusta kotimaan rajojen ulkopuolellakin. Kerromme mielellämme toiminnastamme siitä kiinnostuneille ja kannustamme muitakin kokeilemaan luontoon painottuvaa kasvatustyötä. Päiväkotimme vierailijat saavat vierailultaan mukaansa ainoan palan tietoa ja innostusta sekä toivottavasti kipinän uskaltautua itsekin puutarhatöihin.

7.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet

Talon sisällä tärkeinä yhteistyötahoina ovat naapuriryhmät sekä laitos- ja ruokahuolto. Päivittäinen avoin yhteistyö tutustuttaa lapsia ja kasvattajia toinen toisiinsa sekä ehkäisee kiusaamista. Tärkeimpiin yhteistyökumppaneihimme kuuluvat myös lasten vanhemmat, joita ilman tekemästämme kasvatustyöstä jäisi puuttumaan tärkeä osa. Avoin kasvatuskumppanuus ja luottamukselliset välit perheiden kanssa auttavat meitä tukemaan entistä paremmin lasten kasvua ja kehitystä. Kasvatus- ja esiopetuskeskustelut sekä päivittäiset kohtaamiset vahvistavat avointa ja luottamuksellista yhteistyötä vanhempien kanssa. Vanhempia kannustetaan osallistumaan päiväkodin arkeen ja siihen luodaan jatkuvasti mahdollisuuksia. Päiväkodissa toimii myös aktiivinen vanhempaintoimikunta, jonka toiminnasta voi lukea lisää heidän blogistaan osoitteessa: <http://siimapuistonvanhemmat.blogspot.fi/>

Teemme yhteistyötä alueen muiden päiväkotien ja alueen koulujen kanssa. Päiväkotimme on auki vierailijoille ja heitä meillä käykin jatkuvasti oppimassa Siimapuiston tapaa työskennellä. Kasvun ja kehityksen tukena meillä on yhteistyökumppaneina konsultoiva erityislastentarhanopettaja (Kelto), neuvolat, lastensuojelu, seurakunta, alueen psykologi-, puhe- ja toimintaterapeuttipalvelut.

Toimintaamme tukevat myös yritysmaailman yhteistyökumppanit, jotka noudattavat samoja arvoja toiminnassaan kuin me päiväkodissa. Yhteistyökumppaneidemme tuki ja apu on ollut meille tärkeää toiminnan käynnistämisessä, puutarhan perustamisessa ja lasten liikunnallisuuden lisäämisessä.

7.2 Hyvinvointityön merkitys

Siimapuiston päiväkodissa lasten ja perheiden sekä työntekijöiden hyvinvointiin panostetaan arjen toiminnassa jatkuvasti. Luontopainotteinen toiminta tukee arjen hyvinvointia laaja-alaisesti. Puuhailu aistipuutarhassa rentouttaa ja rauhoittaa sekä tuo arkeen mukanaan kosketuksen luontoon. Päiväkodin kasvattajat ja lapset pääsevät nauttimaan luonnon hyvää tekemästä vaikutuksesta päivittäin ympäri vuoden. Vanhempia houkuttelemme mukaan päiväkodin tapahtumiin nauttimaan yhdessäolosta lasten kanssa puutarhassa sekä käyttämään päiväkodin pihaa ja puutarhaa kohtaamispaikkana muulloinkin kuin vain päiväkodin aukioloaikana. Toiminnalliset ulkona järjestettävät juhlat ja tapahtumat vahvistavat perheiden

yhdessä tekemistä ja hyvinvointia. Päiväkodin tilat ovat myös vuokrattavissa perheiden käyttöön iltaisin tai viikonloppuisin, jos he tarvitsevat kokoontumispaikkaa tai paikkaa järjestää juhlia. Hyvinvointi tarvitsee yhtä hellää huolenpitoa kuin puutarhassa kasvattamamme kasvit, siksi pyrimme huolehtimaan niin yksilöiden kuin yhteisökin hyvinvoinnista.

Mielenkiintoa on herättänyt etenkin päivähoidon mahdollisuus tukea perheiden yhteisöllisyyden vahvistumista sosiaalisen, kulttuurisen ja ekologisen kestävä kehityksen näkökulmasta. Siimapuiston pihan ja aistipuutarhan antamista saavat nauttia kaikki. Olemme yhdessä suunnitelleet yhteisiä piha- ja puutarhatapahtumia ja sopineet vanhempaintoimikunnassa päiväkodin toimintavuosikellon.

Oppilashuoltoon sisältyy lapsen hyvä oppiminen, hyvä psyykinen ja fyysinen terveys sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen. OHR, eli oppilashuoltotyöryhmä huolehtii esiopetusikäisten lasten joustavasta kouluun siirtymisestä. OHR:n tehtävä on varmistaa kouluun menevien lasten yksilölliset kouluvalmiudet ja taidot. Näitä taitoja arvioidaan ensin yhdessä vanhempien kanssa ja viesti kulkee esiopetussuunnitelman mukaisesti keskustelusta OHR:ään.

Työryhmään kuuluu konsultoiva erityislastentarhanopettaja, neuvolan edustaja, päiväkodin johtaja, esiopetuksesta vastaavat lastentarhanopettajat ja halutessaan esiopetusikäisen lapsen vanhemmat

7.3 Varhaiskasvatuksen mahdollisuudet viestinnässä

Päiväkotimme on ollut median kiinnostuksen kohteena avautumisestaan lähtien. Lukuisat lehti- ja nettiartikkelit ovat tuoneet Siimapuiston päiväkotia ja sen toiminta-ajatusta tutuksi suurelle yleisölle. Olemme päiväkotia, joka rohkeasti kehittää uutta kunnallisen päivähoiton toimintamallia. Tämä tapa toimia kiinnostaa monia ja sen vuoksi vierailijoita riittää päiväkodissa. Sanoitamme ja avaamme tekemäämme työtä myös itse, jotta toiminnasta tulee todellinen kuva. Televisiokin on kertonut hiukan toiminnastamme uutisten yhteydessä.

Medianäkyvyys on ollut omalta osaltaan herättämässä kiinnostusta päiväkotiamme kohtaan. Palautetta on tullut jokaisen mediassa olleen jutun jälkeen joko puhelimitse, kasvotusten kerrottuna tai sähköpostitse. Olemme erittäin iloisia, että voimme omalta osaltamme vaikuttaa positiivisesti siihen kuvaan, joka päivähoitosta leviää maailmalle. Tärkeitä toimintamme lähettäjiä ovat myös päiväkotimme lapset ja heidän perheensä. Onnistuneet kasvun hetket, hyvä arki ja kasvatuskumppanuus tulevat näkyväksi kun vanhemmat kertovat kokemuksiaan päiväkodista toisilleen ja muille.

Vanhempien antama palaute on meille kallisarvoista. Palautteen pohjalta mietimme ja kehitämme toimintaamme jatkuvasti. Pidämme vanhempia koko ajan tietoisina toimintamme tarkoituksesta ja sen saavutuksista. Avoimuus, toiminnan läpinäkyvyys ja ennakoitavuus tuo mukanaan luottamusta, joka on ensiarvoisen tärkeää kasvatuskumppanuuden näkökulmasta.

8 Loppusanat

Varhaiskasvatus elää alati muuttuvassa ympäristössä, josta on hyvä keskustella jatkuvasti. Siimapuiston päiväkodissa tässä keskustelussa on hyvä muistaa kuunnella lapsia ja antaa heille mahdollisuus olla osana suunnittelemassa omaa arkeaan. Näkemyksiä ja kokemuksia vaihtamalla löydämme yhteisen tavan rakentaa lapsilähtöinen kasvuympäristön, jossa on hyvä elää tavallista arkea. Me aikuiset voimme mahdollistaa kaiken sen. Onnistuaksemme tarvitsemme meidän kaikkien sitoutumista ja panostusta.

Nyt kun olet tutustunut päiväkotimme varhaiskasvatussuunnitelmaan, on aika miettiä löysitkö sieltä piilottamamme punaisen langan? Jos et heti sitä hoksannut, niin selailepa vielä kerran suunnitelma lävitse ja ehkä löydät meille tärkeän pienen punaisen ajatuksen.

SINUN LASTASI KUUNNELLAAN SIIMAPUISTOSSAKIN JA AUTETAAN ELÄMYSTEN TIELLÄ

Vantaa

Sivistystoimi, varhaiskasvatus
Siimapuiston päiväkoti
Harrikuja 4, 01490 Vantaa
09-8392929439/09-839249296